

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová / ~~bakalářská~~

Posudek (co se nehodí, škrtněte): vedoucího / ~~oponenta~~

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Libor Benda, Ph.D.

Práci předložil(a): Bc. Iveta Vaněčková

Název práce: „Time-pressure paradox“: nové technologie a nedostatek času

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn): Cílem práce je dle autorky kriticky analyzovat tzv. paradox časového presu – tezi, podle níž nám nové technologie, vyvíjené za účelem úspory času, paradoxně čas berou a vystavují nás rostoucímu časovému tlaku – a s využitím dostupné literatury se pokusit identifikovat příčiny, které jej způsobují. V rámci možností diplomové práce lze tento cíl pokládat za splněný.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.): Oproti předchozí verzi, která nebyla úspěšně obhájena, prošla práce z hlediska svého obsahového zpracování podstatnou proměnou. Autorka přistupuje k tématu poněkud systematictější způsobem, a to prostřednictvím historicky strukturované analýzy teoretických přístupů klíčových autorů, kteří o fenoménu časového presu a jeho vztahu k novým technologiím pojednávají. Svůj výklad tak začíná analýzou v této oblasti průkopnického eseje *Tyranie okamžiku* od norského antropologa Thomase Eriksena, který lze pokládat za vůbec první pojednání o „paradoxu časového presu“. Následně obrací pozornost k německému sociologovi a představiteli současné generace Frankfurtské školy Hartmutu Rosovi, autorovi první systematické sociologické teorie usilující o analýzu fenoménu „zrychlení“ jako jedné z klíčových patologických charakteristik (pozdně) moderní společnosti, přičemž za jednu z jeho hlavních příčin identifikuje právě technologický rozvoj. Další kapitola, v níž autorka věnuje pozornost současné teoretice nových technologií Sherry Turkle a její analýze vlivu mobilních telefonů na každodenní zkušenost, plní funkci konkrétního ilustračního příkladu vlivu nových technologií na prožívání času. Výčet přístupů k analýze „paradoxu časového presu“ pak uzavírá kapitola věnovaná mikrosociologickému přístupu Judy Wajcman, současné představitelky sociálních studií vědy a techniky, která kriticky rozvíjí a upřesňuje Rosovu teorii a zároveň zmírňuje a relativizuje některé závěry Turkle. Zbývající část práce je věnována kritickému srovnání jednotlivých pojednaných přístupů, na jehož základě poté autorka formuluje zjištěné závěry ohledně povahy a příčin „paradoxu časového presu“.

Z obsahového hlediska k práci opět nemám téměř žádné výhrady. Autorka se v koncepcích jednotlivých pojednávaných autorů a autorek poměrně dobře orientuje a navzdory jejich mnohdy obtížnější uchopitelnosti (tak je tomu zejména v případě Rosy) – jakož i obtížné uchopitelnosti problematiky času jako takové – je celkem srozumitelným způsobem interpretuje. Vzájemné srovnání jednotlivých přístupů je dobré, autorka dle mého názoru správně postihuje klíčové odlišnosti představených koncepcí i jejich styčná místa. Otázkou pouze je, zda by srovnání nemohlo být zpracováno o něco přehledněji. Závěr práce je možná poněkud stručný, nicméně výsledky provedené analýzy v něm jsou shrnuty, a svůj účel tak plní.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.): Z formálního hlediska mám k práci rovněž jen drobné výhrady. Jazykový projev autorky je dobrý, byť se místy stále ne zcela drží odborného stylu, což nepatrně kazí celkový dojem z práce. Členění práce je přehledné – dle mého názoru ještě přehlednější než v předchozí verzi práce –, seznam závěrečné literatury i odkazy na použitou literaturu jsou v pořádku.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.): Předložená diplomová práce je dle mého názoru zdařilou přehledovou analýzou aktuálních přístupů ke zkoumání fenoménu časového presu a jeho vztahu k rozvoji nových technologií. Oproti předchozí, neobhájené verzi práce prošla značným vylepšením po obsahové i formální stránce. Celé téma je zpracováváno podstatně systematictější způsobem, jednotlivým teoretickým koncepcím je věnována o něco hlubší pozornost a jejich vzájemné srovnání je rovněž podstatně lépe provedené. Oceňuji rovněž zapracování Eriksenovy *Tyranie okamžiku* do celkového výkladu, díky němuž je tak práce rovněž velmi pěkným přehledem postupného vývoje analýzy sociálního zrychlení od prvních průkopnických postřehů a úvah (Eriksen) přes obecnou sociologickou teorii (Rosa) až k současnému empirickému sociologickému výzkumu (Wajcman). Z mého pohledu tak celkový dojem z práce snižují pouze příležitostné odchylky od odborného stylu, jakož i některé neobratné nebo ne zcela šťastné formulace – jako příklad lze v tomto ohledu uvést již vymezení záměru práce na první straně, kde autorka uvádí, že „[c]ílem této práce by tedy měla být formulace příčiny, či příčin (předpokládáme, že jich bude více), které za pocitem časového presu na základě dosavadních publikací pravděpodobně stojí *a jakou mírou to ovlivňuje lidi*“ (s. 1; moje zvýraznění). Je ovšem potřeba dodat, že celkové množství výskytu podobně problematických formulací je oproti předchozí verzi práce velmi výrazně nižší.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři): Žádné doplňující otázky ani připomínky nemám.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): Velmi dobře.

Datum: 26. 8. 2019

Podpis: